

**Η τοπογραφία της ανθρώπινης εγκατάστασης στην Κύπρο
κατά την Πρώιμη και Μέση Χαλκοκρατία**

Γιώργος Γεωργίου

Η παρούσα εργασία εξετάζει την τοπογραφία της ανθρώπινης εγκατάστασης στην Κύπρο κατά την Πρώιμη και Μέση Χαλκοκρατία, μια περίοδο 900 περίπου χρόνων (ca. 2400-1500 π.Χ.). Για τους σκοπούς της έρευνας συντάχθηκε Κατάλογος με όλες τις θέσεις όπου εντοπίστηκαν κατάλοιπα αυτής της περιόδου (486 θέσεις). Η εξέταση και η ανάλυση της γεωγραφικής κατανομής και της χρονικής διάρκειας των θέσεων γίνεται με στόχο να ανιχνευθούν οι αλλαγές που σημειώνονται στην οργάνωση της κοινωνίας, όπως αυτές αποτυπώνονται στην τοπογραφία. Για να καταγραφούν με ευκρίνεια οι μεταβολές που σημειώνονται στην τοπογραφία, ο γεωγραφικός χώρος και η χρονική διάρκεια που καλύπτει η παρούσα έρευνα υποδιαιρούνται με βάση την ακόλουθη μέθοδο: Ο χώρος της Κύπρου διαιρείται σε δώδεκα γεωγραφικές Περιφέρειες, ώστε να διαπιστωθεί αν τα φαινόμενα της τοπογραφίας διαφοροποιούνται στις διάφορες περιοχές του νησιού. Εξετάζονται άλλες τρεις μεταβλητές σε σχέση με τον χώρο, (α) η εγγύτητα στα χαλκοφόρα γεωλογικά στρώματα, (β) η εγγύτητα στις θαλάσσιες ακτές και (γ) το υψόμετρο. Για να εξεταστούν αυτές οι παράμετροι, ο χώρος του νησιού διαιρείται σε έξι Ζώνες και τρεις Υψομετρικές Ζώνες. Η χρονική διάρκεια διαιρείται σε πέντε χρονολογικούς ορίζοντες. Η κατανομή των θέσεων στις διάφορες περιφέρειες και ζώνες εξετάζεται στα πλαίσια των πέντε χρονολογικών οριζόντων. Οι μεταβολές που κατέγραψε η παρούσα έρευνα στην τοπογραφία καταδεικνύουν πως η οργάνωση της κοινωνίας στο νησί κατά την Πρώιμη και Μέση Χαλκοκρατία δεν παρέμεινε στατική. Αντίθετα, διακρίνονται τρία ιστορικά επεισόδια: (α) Από την εγκαθίδρυση ενός νέου συστήματος οργάνωσης της κοινωνίας στην επέκταση και εμπέδωση του σε όλο το νησί. (β) Από το μέγιστο σημείο ακμής του νέου συστήματος σε μια περίοδο σοβαρών ανακατατάξεων. (γ) Από την περίοδο των ανακατατάξεων στη μετεξέλιξη που καθόρισε την εναρκτήρια φάση της αστικοποίησης της Ύστερης Κυπριακής Χαλκοκρατίας. Η εργασία διαιρέθηκε σε πέντε μέρη. Στο Πρώτο Μέρος παρουσιάζονται οι τάσεις και τα προβλήματα που κυριάρχησαν στην έρευνα για την τοπογραφία της Πρώιμης και Μέσης Κυπριακής Χαλκοκρατίας μέχρι σήμερα. Στο Δεύτερο Μέρος παρουσιάζεται η μεθοδολογία που ακολουθεί η παρούσα έρευνα για να καταγράψει τη γεωγραφική ταυτότητα και τη χρονική διάρκεια των θέσεων. Το Τρίτο Μέρος είναι ο Κατάλογος των 486 θέσεων. Στο Τέταρτο Μέρος, αφού χρονολογηθεί η κάθε θέση χωριστά, αναλύεται η γεωγραφική κατανομή των θέσεων στη διάρκεια των πέντε χρονολογικών οριζόντων. Στο Πέμπτο Μέρος παρατίθενται τα συμπεράσματα της έρευνας.